

ชื่อเรื่อง : เจริญ กันตรึม : วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมกลุ่มชนเขมรอีสานใต้
ผู้เขียน : นายสุนทร อ่อนคำ
ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ นาวาโทวัฒนชัย หมั่นยิ่ง
ประเภทสารนิพนธ์ : การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2551

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนของสังคมกลุ่มชนเขมรอีสานใต้ จากเพลงเจริญ กันตรึม มีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ด้านค่านิยมและความเชื่อ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากข้อมูลภาคสนาม และรวบรวมบทเพลงเจริญ กันตรึม ของจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 100 เพลง มาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในด้านต่าง ๆ และได้ศึกษารวบรวมข้อมูลการแพร่กระจายของวงเจริญ และวงกันตรึมในจังหวัดสุรินทร์

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ปรากฏภาพสะท้อนเด่นชัดในด้านสภาพชีวิตและความเป็นอยู่คิดเป็นร้อยละ 17 ภาพสะท้อนเด่นชัดในด้านเศรษฐกิจและอาชีพคิดเป็นร้อยละ 13 ภาพสะท้อนเด่นชัดในด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีคิดเป็นร้อยละ 8 ภาพสะท้อนเด่นชัดมากที่สุดในด้านค่านิยมและความเชื่อคิดเป็นร้อยละ 62

ด้านสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ ปรากฏเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะของชาวเขมรมีผิวสีดำ คล้ำ สภาพชีวิตลำบากยากจน ชีวิตผูกพันกับธรรมชาติและกาเกษตร มีความเป็นอยู่แบบพอเพียง ชีวิตที่รื่นเริงมีความสุข และมีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปตามความเจริญด้านวัตถุ

ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ปรากฏเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพทำนา อาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพทอผ้าไหม อาชีพค้าขาย อาชีพเลี้ยงช้าง และอาชีพเย็บผ้า

ด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ปรากฏเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาวพุทธ การยึดมั่นในจารีต ประเพณี ประเพณีที่ปรากฏได้แก่ ประเพณีบวชนาค ประเพณีแต่งงาน ประเพณีแซนโดนตา ประเพณีเล่นตรต พิธีเรือมมมวัด พิธีมังกิวลจองได นอกจากนี้ปรากฏศิลปะการแสดงพื้นบ้านเรือมอันเร ศิลปะการแสดงพื้นบ้านเรือมอาโย และศิลปะการแสดงพื้นบ้านเจริญ กันตรึม

ด้านค่านิยมและความเชื่อ ปรัชญาเนื้อหาเกี่ยวกับค่านิยมด้านการอบรมสั่งสอน ค่านิยมด้านความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ ค่านิยมด้านความรักของพ่อแม่ ค่านิยมด้านความเป็นผู้นำของชาย ค่านิยมด้านการเลือกคู่ครอง ค่านิยมด้านการเลือกลูกเขย ลูกสะใภ้ ค่านิยมด้านวัตถุและเทคโนโลยี ค่านิยมการดื่มเหล้า ค่านิยมด้านการศึกษาถึงระดับปริญญา ค่านิยมการทาสี ค่านิยมกินหมากกินพลู ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา ความเชื่อเรื่องคำสาบาน ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ และความเชื่อเกี่ยวกับเทวดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์

จากผลการศึกษาวิเคราะห์ทำให้ทราบว่า เพลงเจริญ กันตรึม ยังแพร่กระจายและได้รับความนิยมในกลุ่มชาวเขมรอีสานใต้ในจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และยังสะท้อนภาพวิถีชีวิตและวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน ซึ่งเพลงเจริญ กันตรึม ไม่ได้เป็นเพียงเพลงพื้นบ้านของชาวเขมรอีสานใต้เท่านั้น แต่เป็นมรดกของชาติที่มีคุณค่าอันนับปการ ที่สำคัญเป็นสิ่งเชื่อมความสัมพันธ์ของคนไทยทั่วประเทศ ให้สามารถเรียนรู้และเข้าใจลักษณะเฉพาะของความเป็นกลุ่มชนเชื้อสายเขมรที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณภาคอีสานตอนใต้ ซึ่งก็คือ “คนไทย” ด้วยกันนั่นเอง

